

ՆՈՐ-ԴԱՐ

Տարեկան՝ 10 բալլեր, վեց ամիսը 6 բալլեր, երեք ամիսը՝ 3 բ. 50 կ. Թիֆլիսում ամիսը՝ 1 բ., հատուկ 5 կ. Բաժանորդը գրում են Թիֆլիսում միայն խմբագրատանը. Խմբագրություն հասցեն՝ Тифлисть, Редакция „Норъ-Даръ“ Կամ Tiflis, Rédaction „Nor-Dar“ Խմբագրությունը բաց է ամեն օր (բացի առիթներից), ժամը 9 ից մինչև 2-ը: Ցայտարարությունները ընդունում են ամեն լեզուներով: Ցայտարարությունները բաժին՝ 2 կ., ընկածների համար՝ կրկնապատիկ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
Եպիսկոպոսական ձեռնադրություն:
Ք ը ո ն ի կ ո ն. — Նուրբեր:
Պէտք է խղճալ:
Թ զ թ ա կ ջ ո թ լ ի ն ե թ. — Թարբի:
Ք ա ղ ա ջ ա կ ա ն. — Մակեդոնիա:
Կրեալ: Հնդկաստան:
Հ ե ո ա զ ը ն ե թ:
Թ ե թ ի զ զ մ:
«Ենթ-Գար»-ի պատասխաններ:
Ք ա ն ա ս ի թ ա կ ա ն. — Զիրինանց
Նախշունը:
Տ ի զ ի կ ա տ ու լ.
Յ ա յ ա ա թ ա թ ի թ ի ն ե թ:

ԵԳԻՍԿՈՍԿԱՆ ԶԵՆՆԱՐՈՒԹԻՒՆ *

Եպիսկոպոսական ձեռնադրությունն եկեղեցական ծէսերի մէջ հետաքրքրական է ներկայ եղողների վրայ խոր տպաւորութիւն ներգործող հանդէսներէ մէկն է: Անկարող լինելով գրչով արտայայտել ամբողջապէս իրենց ամառած մտքները, որոնց մէջ հանդիսատեսն ակամայից ընկղմում է, կանգնած լինելով Մայր տաճարում և տեսնելով այդ վեհ եկեղեցական հանդէսը, անցնեն հանդիսի համառօտ նկարագրութեան: Մի քանի օր առաջ լուր տարածուեցաւ որ փետր. 28-ին պէտք է լինի եպիսկո-

*) Չնայելով, որ «Ենթ-Գար»-ի նախորդ համարում հրատարակեցինք ս. էջմիածնէց մի նամակ, արժանանալի անհրաժեշտ ենք համարում հրատարակել և այս նամակը, ի նկատի ունենալով այն հետաքրքրական մանրամասնութիւնները, որ պարունակում է սա: Խմբ.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԶԻՐԻՆԱՆԳ ՆԱԽՇՈՒՆԸ

(Չ է Պ)

Ա.
Զիրինանց Նախշունը չտեսնուած, աներեւակայի չընդադաճող մի էակ էր: Նա տասնեկնոց տարեկան կոյէ էր—չանն աւել էր պոպոկատի կոյէ, հայեացքը հրեշտակի, աչքերն արծուի, գլուխը կարաւի. յոնքերը թուի՝ կամար-կամար երկնային ծիածանի էր նման, չիմշատ բոյ ու բուսածը սկզբուն, կարծես չեա-չիւղ մատաղաբայ չինարի լինէր բարձրացած կանաչ այգու մէջ: Մանգալը նոյնպէս արշաւանքի էր նման, իսկ սկզբն միմանջ տուող ձայնը յուրեան թանձր տոտուեր անտառից լսուող եղջերուի անոյշ երգի:

Հրեշտակ Նախշունը թէ՛ հին և թէ՛ նոր հապուստի մէջ անմասն էր. նա երբ գլուխը ծիրանագոյն քեպուղով կամ կանաչ-կարմիր բաղդալով կապում-կոխում, թուր-թուր ծամերը արբեղումի թուրքի պէս հիւսում տեսն էր ձգում, երբ չիթ միմանջ գլխուում, եղջերական զննողական զարդ ու բոժոժաւոր կոնա-նոցներն ու օձիքադրամները վրէժն էր անում, արծաթէ բարակ չերթնաման գօտին կապում, շափառանքներն առաջից մէջ ածում ու մօտը կանգնում էր, հէնց լամիւնում էր, թէ առաջի, պարսիկում լամիւնում առաւօտի ցօղաշունչ մի կո-կոնադարձ վարդի թուրի է բայում բը-բուրի դալայիկի սակ: Իսկ եթէ նրանց հետ ոտներն էր առնում զարարողի սաղ-

պոսական ձեռնադրութիւն: Նախշունը օրը, ճաշուայ ժամից յետոյ, Հայաստանեայ եկեղեցու օրինաց համաժող կատարուեց նորընծայի ուխտադրութիւնը, ներկայութեամբ և վկայութեամբ սրբազան սինդոկական անդամաց և մի քանի առաջագոյն եպիսկոպոսների: Չեռնա-դրուողը կարգաց երգման թուղթը, որով խոստացաւ. ա) «անխտոր և անսպաթաք ընթանալ ի վարդապետութեան հաւատոյ և պատուիրանաց Հայաստանեայց Առաքելական ս. եկեղեցւոյ, զոր հաստատեաց Աստուած ի ձեռն սրբոց առաքելոցն իւրոց Թաղէսի և Բարդուղիմէոսի... և այլն». բ) օրինադանց և եկեղեցու պարգեւն արհամարհող չլինել, միշտ խրատող լինել իրեն յանձնուած ժողովրդեան և շարունակ մտածող յօգուտ իւր հօտի. գ) ս. էջմիածնի աթոռին մինչև իւր կեանքի վերջը հաւատարմով լինել, հլու հպատակ նրա Գահակալին, կատարել բոլոր այն հրամանները, որոնք կուղ-լուին Մայր Աթոռին. դ) մնալ մինչև վերջը անդամ և միաբան ս. էջմիածնի և աշխտուի նրա զարգացման պայծա-ռութեան մասին. ե) զօրս չդալ իւր իշխանութեան սահմանից, բոս իւր կամ-քի չփոխել եկեղեցու կանոնները. չձեռ-նարկել կաշառքով սղեանքներ և անար-ժաններն քահանայ կամ սարկաւազ. զ) բացի իւր վիճակից աչք չունենալ մի այլ վիճակի վրայ: Ապա ինքը և միւս սրբադասները ստորագրում են թուղթը և այդ երգմանով յանձնում Վեհափառ Հայրապետին:

Միւս օրը սովորականից տարբեր եղանակով հնչեցին տաճարի զանգերը և ամենքը շտապում էին ներկայ լինելու այդ վեհ հանդիսին հէնց սկզբից: Միա-

բի քօշերը, պղծէ կուծն ուսում ու մի ձեռով ընկնից պինդ բռնում, միւս ձե-ռը կողքնով պրկ կախում, լսի տալով ինչպէս ասում են, «դու ըլլա՞ս, գէպի աղ-բուրը ճանապարհ էր ընկնում, հէնց լի-մանում էիր թէ՛ մօտիկ առապարի վրայ մի խումբ կաքաւ է սորոք տալիս, որի ետեղից սաղ գեղը թամաշա էր դուրս գալիս»:

Գեղալ Նախշունը կամայ, ակամայ թէ՛ որ կնգուշտուրիկ գլուխն աջ ու ձախ վեր կամ վայր շարժում էր, կարծում էր թէ՛ մի ծաղկած ծառի վրայ միա-միտ աղանձի եւ տեսնում, իսկ թէ՛ ձը-մեռը նոյն իսկ, չըթնոյնները եւ էր տանում՝ ժպտում ծիծաղում էր նա, հէնց կարծում էր առաջի անպայման ընդարձակ դարուն է ծաղկում:

Ծանօթ, թէ՛ անմանօթ գիւղացին Նախշունին յանկարծ տեսնելիս բացա-կանչում էր հիացած «ճհ, մաստղ է՛ն տեղին, ուր ծնունդ ես, է՛ն օղին, որ ծծել ես, է՛ն ջրին, որ խմել ես, չա՛, է՛ս ա աղջիկ հա՛...»:

Արդարեւ, շօղաշունթ օրիորդի հա-մար Արարիչն Աստուած կարծես գիւղե-ցիկ ստեղծելու մի առանձին խնամք, առանձին շնորհ ս. գեղարուեստ լինէր գործադրած: Նա բոլոր գեղջիկներին աչքն էր, որոնք նախանձում էին ոչ մի-այն նրա գեղեցկութեանը, այլ և առա-քինութեանն ու գաւառամասն ընդթեա-նը, որն ամեն շունչ գէպի ինքն էր զը-բաւում:

Նախշունին չընդունվեան համբաւը վա-րդաց էր տարածուել Ղազարի գիւղերում և մէկը միւսի առաջը կարելով, շատ տէր-տէրի, տիրացուի, հարուստ քեօխա-

րաններից նրանք, որոնք այդ օրը պաշ-տօն ունէին եկեղեցում, շտապում էին դէպի Գեղեցիկ խորանը զգեստաւորու-լու: Երջանկալիչաւ Գեղեցիկ կաթուղի-կոն այդ խորանի ներսը դրել էր ս. Գեղեցիկ պատկերը և առաջը վառում էր կանթիկ, այդ ժամանակահատիկը կոչուե-ցաւ և Գեղեցեան խորան, իսկ անցեալ տարի Վեհափառ վերցնել տուաւ: Քիչ յետոյ երեաց Վեհափառ Հայրապետը և բարեհաճեց մանկ Գեղեցեան խորանը զգեստաւորուելու: Գ, ժամից յետոյ ա-մէնը զգեստաւորուած պատրաստ էին: Վեհափառ Հայրապետի հրամանով հնչե-ցին գանգերը և ձեռնարանի աշակերտաց երգեցիկ խումբը սկսեց երգել քաղցր ձայնով «Յորհորդ խորին»: Խորանից դուրս եկան հետեւալ կարգով. նախ եր-գեցիկ խումբը. բ) երեացին մեծ խաչը, խաչվանները և լսպետները. գ) սաղմո-սասածները, զոյգ զոյգ, սպիտակ շապիկ-ները հագին, գօտին կապած և սաղմոսա-րանն իրենց ձեռին. դ) զանապանները, հազած սպիտակ շապիկ տանց գօտու-ունենալով իրենց ձեռքում բռնալի և գանգալ. ե) գրակարգային կամ ըն-թերցողները, հազել էին ծիրանի շա-պիկ և ունէին բռնած մարգարէից դի-բը. զ) երգմանցուցիչները՝ հազած շա-պիկ ծաղիկայ դիպակից և բռնած ու-նէին Մկրտութեան Մաշտոցը. է) ջա-հնկալիները, հազել էին կարմիր շապիկ և ունէին իրենց ձեռքին աշտանակներ վառած մամուրով, բաժականոցը, ջրի դատարի ամանը և լուսամուտ կոնքը-իսկ զննալի իրենց ուսով ձգած. ը) կիսա-սարկաւազները, հազած դիպակի շապիկ և ուրաւը բազմակներն. ունէին իրենց գրկում առաքելական գրքեր, խորհրդա-

քանակներով տղերք փափագում էին նը-շանդիկ պարկեշտաւուն օրիորդի հետ: Նազելի Նախշունի գեղանկար պատկերը մի անգամ և եթ տեսնողն իսկի էլ չէր մոռանում, հետո թէ մօտիկ, օտա-րութեան կամ ուր և ինչ բաղդի մէջ էլ որ լինէր, երբ Նախշունին յիշում էր, սկզբը թլկտում-քամ էր գնում, որ մէկ էլ տեսնէր, մէկ էլ նայէր նրա արե-գակ ճակատին:

Անմասն էր Նախշունն, ուստի նա հէնց կուսական այն վայրուն հասակում բաղ-մաթիւ երկտասարդ թշնամիներ ունե-ցաւ: Վերջիններս շարունակ խորաբ էին ուղարկում օրիորդի ծնողներին թէ՛ «տուէ՛ր, թլ չէ կը փախցնենք».— «Հե՛ր, ո՞ւմ աղջիկը կը փախցնեն, կարմիր գլու-լէն ջիւղաբերդները պահ կը տամ».— «Թող խեղճներին ուրեք մարդի վրայ չը գնայ»,—համարձակ ասում էին Զիրինանց որակները, որոնց հրացանի գնդակը սխալ անիլ չպիտէր:

Բայց երկտասարդները գլխից ձեռք վերցրածի պէս շարունակ պտտում էին Նախշունին, որ ամենք մի քիչ հեռանա-լուն պէս, գառը տեսած քաղցած ու ա-գանջ գալիլ նման վերադառնալ ու ծոնկէն: Նրանք, հանգում շունչն քաղելիս, աղ-բեր ական հերթին սպասելիս, հարեանի տանից տուն դառնալիս, շատ անգամ գիշերով, նոյն իսկ Զիրինանց լայնաբե-րան սրահի շէմքից, փորձել էին ծաղա-ցնել, փախցնել գեղեցկուհուն, սակայն չէր աշտուել. զգոյշ Նախշունը շուտ սուսն էր պրծել ու աղատուն նրանց ճանկերով:

Նախշունի ծնողներն ու աղգակներն-ընն էլ էին ուղում իրենց աղջիկը պա-տար, դատարի սկիւր մաղմայով. Թ) սարկաւազները. հազել էին զգեստաւոր-նապիկ, ուրարները ձգած, մի մի առե-տարան և բուրվառ առած. ժ) քահա-նաները, քահանայական զգեստ հագած սրբօրում մասնատուվն իրենց ձեռքին. ժա) երկու քահանայական զգեստ—եպիս-կոպոսներ, եպիսկոպոսական զգեստով և դաւադանները բռնած. ժբ) երկու կերո-նակիլ դպիւններ և երկու վարդապետներ կարմրագոյն դիպակի շուրճաւոր ձգած, որոնցից մէկը բռնել էր հայրապետական խաչը, միւսը՝ գաւազանը. ժգ) շուրս սարկաւազներ, որոնք յետ յետ գնալով խնկարկում էին Հայրապետին իսկ երկու սարկաւազ էլ հայրապետական քօղը բռնած: Ապա երեաց Վեհափառ Կաթ-ղիկոսը խորաւազակ եպիսկոպոսի հետ, իսկ ամենից յետոյ եկաւ Նախշունը:

Եկեղեցական կարգը հետզհետէ առաջ ընթանալով՝ հասաւ դէպի հազաւային կողմը ս. Յովհաննու Մկրտչի սեղանին. աղբուր կանգ առաւ նոյն դատարու-թեանը, բայց երեսները դարձնելով դէ-պի հիւսիս: Միացան եկեղեցական դասի հետ երկու իշխաններ և երկու աղքատ-ներ, վառած մամուր բռնած, իրեն ժո-ղովրդի միջից ընտրուած վկաններ ձեռ-նարկուով համար: Վեհափառ Հայրա-պետը եպիսկոպոսներ, դպիւններ, և բուրվառակներ սարկաւազների հետ առ-ռաջ կանգնեց. դպիւններն երգեցին «Հա-չափառ Աստուած», կատարուեց լուսա-ման կարգը. և այդտեղից գնացին դէպի ս. Ստեփաննոսի սեղանը. իսկ երկու եպիսկոպոսները մնացին Նուրբերի հետ ս. Յովհաննու սեղանի վրայ:

Ս. Ստեփաննոսի սեղանի վրայ Վեհա-փառի ոտքերի տակ ձգուած էր մի լաւ առանուն մարդկանց՝ տիրացուի, տէր-տէրի... տղի տան՝ պարծանքի համար, թէ՛ և, Նախշունի պառաւ տատն բոս հին աւանդի իւր թոռանը հէնց օրօրոցումն էր նշանել Մարանանց Թառանի ծնուն-քի տղի վրայ: Պառաւ պառաւին մի ան-գամ ասել էր, թէ՛ «Ա՛լ քիչ ջան, թէ՛ որ հարազ պալ ծնի, անըմը Ուհանէս դի. Թոռանս, Նախշունին նրան եմ տա-լու: Բայց Թառան հարսն ուշ ծնեց Ու-հանէսին, իսկ արեւածաղիկի պէս շուտ մեծացող 13 տարեկան Նախշունը նշա-նուած էր (խօսքով) վեց տարեկան Ու-հանէսի վրայ, որը չգիտէր, թէ ինչ է սէրը կամ անչէ՛ր հուրը: Նա գեռ մա-ծունը բրդած ու փչելով էր ուտում, իսկ գեղեցկուհուն արգէն հասունացել՝ ամուսնանալ էր ցանկանում,—գաղտնի պահելով այն իւր մարդը սրտում: Սա-կայն, օրօրոցում նշանելու անմիտ համ-բաւը երկու պառկիւններն արգէն տարա-ծել էին դիւրում: Ամենը գիտէին, որ Զիրինանց Մարանանց հետ խօսքի խնա-մի են դարձել և, այսօր, թէ՛ վաղը՝ գե-ղով քեպստուղով նշանդէք են գնալու նրան հաստատ նշան տալու համար:

Միւսն Նախշունն անշուշտ շատ բար-ձրից էր նայում մանուկ Ուհանէսին և գաղտնիք իւր սրտում, հօրն ու մօրից թաղում, փեսացու էր փնտրում իրենց տան տակ ու գլխով շուտ-շուտ անցնող կոկրած երկտասարդների մէջ, որոնք հարկանցուի երեսը տեսնելու համար, ինչպէս ասում են, մանաւ-մանաւ անե-լով, որը հազար անգամ Զիրինանց տունը բան ուղղուել և կամ նրանց տան դիմացի հարեանների դուռը զրոյց անելու էին գնում:

Կապերու. օրը վրայ կար ոսկեթիւ թիւա-տարած մեծ արծիւ: Երգեցիկ խումբն երգեց «Հովիւ քաջ բանուոր հօտի» շա-րակներ և սկսուեց եկեղեցական վեհա-տարադրութիւնը, խորաւազակը Վեհա-փառի թոյլաւութեամբ զոյգ-զոյգ՝ պաշ-տօնականներն առաջ կոչեց՝ սկսած սաղ-մոսասածներից մինչև եպիսկոպոսները, իրեն Նուրբերի վկաններ, որոնք երկու բուրվառակներ սարկաւազներն առաջնոր-դութեամբ առաջ էին գալիս մինչև Ս. Ստեփաննոսի սեղանի առաջին աստի-ճանը, շուրճում էին և Հայրապետին դուրս տալով շարքով կանգնում սեղանի երեսը, միայն երկու եպիսկոպոսները բարձրա-ցան սեղան: Ապա խորաւազակը բուր-վառակիւր սարկաւազներով գնում է դէպի Նուրբերը և միաւրն ծոնկ չօքած «Հրա-մայեա, Տէր, օրհնութեամբ ասել», ծա-նըր երգելով առաջ են գալիս. երբ մօ-տենում են Ս. Ստեփաննոսի սեղանին, խորաւազակը կարգում է Նուրբերի վկայութեան թուղթը, յետոյ Հայրապե-տին թոյլաւութեամբ աստիճանի առ առ տիճան բարձրանում է Նուրբերը մին-չև եթեմբողը: Եւ երբ Նուրբերը խօս-տանում է հաւատարմով մնալ մինչև վեր-ջը Թաղէս և Բարդուղիմէոս առաքելո-ւնքի աթոռին, Գրեգոր Լուսաւորչի ներ-կայ լաջորդ Գահակալին և նրա ժառան-գորդներին՝ Հայրապետն իրաւունք է տալիս թեմատարած ոսկեթիւն արծուի վրայ բարձրանալ, ասելով որ ի նշան ար-ծուի բարձրաթիւնի և երկնադնաց լինի Աստուծոյ հաճոյքներին համար և արծուի պէս սրտաւս մտքով խելամուտ լինի իւր ուխտին, որպէս զի չմոռանայ, ինչ որ խոստանում է: Ի մէջի այլոց Հայրապե-տը Նուրբերը եպիսկոպոսին խրատում է

Նախշունն օրեց օր քանի աճում՝ ևս ակելի էր գեղեցկանում, միտած պող-պատ էր գտնում, իսկ երկտասարդները կատաղում էին և մուշտարին մուշտարու ետեղի Զիրինանց տունը խնամախօս գնա-լով՝ աղով էին ուղում նշանիկ կուլին:

Միւրաւառ երկտասարդներից, ամեն մէկը Նախշունին իրենն էր համարում ափաշկարայ, «իմ ա, մի կարատանի...», ասում էին նրանք:

Իսկ գիւղականը պէլայցած խիստ գով-քով էին խօսում Նախշունի անմասն գե-ղեցկութեան, համեստութեան, գործու-նեայ լինելու և տոտիսութեան մասին: — «Ա՛լ, էրնակ քաւ տանողին, Նախ-շուն, էրնակ է՛ն կէտրն ու պտուղնին, որոնց ձեռքին դու շուր կաճես, էրնակ է՛ն տանը, ուր դու համ կուտաս»:— «Հա՛, հա՛, էրնակ է՛ն տղին, որ Նախշունին ուղիւ ու ա. նրա պէս աղջիկ կլի՛, հոգի ա, հոգի: Ա՛սա, թէ՛ մի անգամ տեսած ե՛նք, որ նա անհամ, անպատկառ ծծողի, պարապ սարապ ման գա, մինի մի դա-ուր ջուղաթ տայ. չէ՛, խոնարհ, Ափէլայ գառն ա, ըրիսիցը մեռնոն ա թախում, ձեռններիցը մարգարիւս. դաւ կար ու ձեռ, դաւ չլինած բանը, կառես թէ՛ հրեշտա-կի, հիւրուփառած ձեռով ի՛ն անցկացած... էրնակ, հազար էրնակ դաւ տանողի աչ-քին, ևնարա նա էլ դանդ կուենայ ըլխարմը...»:

— Ա՛լ քիչ ջան, ասած ա, թլ ծաղիկը թփի տակին վե կընկի, Նախշունը որ ասես, մի մաղ չի թիւքի, տեղն ու տեղը մօր՝ Զահնեկեարի զոյն ա քաշի: — Գրուստ ա, ամեն բանով, միայն, սի-րունութիւնը նրանից անցակացի: — Անց չի կայցի, ջահել ժըմանակը

և ասում. «Տես, որդեակ, եւ զգոյշ լըր, զի մի ձեռնադրութեամբ քո ընդամացին թիւք բանաւայից եւ կողերիկոսաց անկի բան զպէտս եւ կեղեցւոյդ, եւ մի երբեք զանարժանքս զստորկածինս եւ զարեցողս կոչելի կարգ, եւ մի պղծելով զձեռքս քո կաշառօք զանարժանս նովալառաջ կոչելի ձեռնադրութիւն, զգոյշացնեմք հայելի քեզ յառնուլն զպատիւն զայս եւ այլն»։ Իսկ ընծայեալը պատասխանում է. «Տէր ոչ ընաւ»։ Բայց ով է կատարում այդ խոստումը եպիսկոպոսանալուց յետոյ—սուրբ խոստումն, որ ձեռնադրուողը տալիս է Հայ-րապետին հրապարակաւ միաբանական ուխտի և ժողովրդի առաջ սրբազան խորհրդի ժամանակ։ Երանի այն ժամանակին, երբ ձեռնադրուողը լինի նա Հայ-րապետ, եպիսկոպոս, քահանայ թէ տար-կաւազ, սրբութեամբ կրկնադրեն այն ամենը, ինչ որ հրապարակով խոստանում են իրենց ու կոչումը ստանալիս։ Ս. Յովհաննու սեղանի վրայ եկեղեցական կարգի մի մասը վերջացնելուց և նուիրեալին եւ միմիկոսն տալուց յետոյ, բոլորը միասին թափօրով գնում են դէպի աւագ սեղանը։ Պատարագը սկսում է «Հաւատամքից» յետոյ և «Ողջոյնից» առաջ կատարում է միւս կարգերը. նուիրեալին տալիս են թագ, դաւադոն, աւետարան և մատանի, որպէս նշան եկեղեցու հետ վերապանա-լու։ Մատանին տալիս Վեհափառը յայտ-նեց որ ինքն է պատրաստել տուել Պոստիւն և անին վրայ փորում է հետեւեալ խօսքերը քրիստոսին. «Որ ոչ ժողովէ ընդիս՝ ցրուէ»։ Այն խօսքը ընտան առեկով խօսեց եպիսկոպոսի նշանա-կութեան և պարտականութեանց մասին։

Ձեռնադրութեան կարգը վերջացաւ և Վեհափառը յոգնած լինելու պատճառով գնաց հանգստանալու։

Միւս օրը, կիրակի, բաց պատարագ եղաւ. պատարագին էր նորընծայ Գէորգ եպիսկոպոսը։ Սրբազանը շատ չորհրդի կերպով պատարագ մատուցեց։ Զաշին ամբողջ միաբանութիւնը ներկայ էր սեղանատա-նը. կային և ալ հիւրեր։ Այդ օրուայ ծախքի համար նորընծայ սրբազանը ասել էլ 200 բուրջ։ Ըստ նախկին սովորութեան միաբանութեան տուել էր 5-

ական բուրջ։ Սեղանի վրայ դերասպ-Սուքիաս սրբազանը, ինչպէս շատ անգամ, այս անգամ ևս յաջող կերպով ճառեց եպիսկոպոսի նշանակութեան մասին, առաջարկելով երուսաղէմի միաբանութեան երկու պատրիարքներին և նորընծայ Գէ-որգ սրբազանի կենացը։ Ապա Գէորգ եպիսկոպոսն առաջարկեց Վեհափառ Հայ-րապետին, ո. էջմիածնի միաբանութեան կենացը։ Գէորգ եպիսկոպոսը յայտնեց, որ ինքն 14 տարեկան հասակում մտել է երուսաղէմի վանքը. այդտեղ երկար տարիներ ստացել է նիւթական և բա-րոյական օնունդ և խնամուել պատրիար-քի և միաբանութեան շնորհիւ։ Խօսեց վանքերի նշանակութեանց մասին, առե-լով որ վանքերը դեռ երկար ժամանակ պիտի մնան իբրեւ բարոյական կեանքի բերքեր։ Սեղանը վերջացաւ «Էջմիածինն ի հօրէ» շարականով։ Միւս օրը Գէորգ սրբազանը մենեց ու էջմիածնից Պոստիւ, իւր հետ տանելով սրբայայտ մեռնի։

Ճանապարհորդը.

Ս. էջմիածին, 3 փարսի։

Ք Ր Ո Ն Ի Կ Ո Ն

Ստորագրողի (Կովկասեան) քաղաքա-գլուխը այս օրերս Թիֆլիսի քաղաքա-գլուխն ուղղած մի գրութեամբ հաղոր-դում է, որ տեղւոյն քաղաքային խոր-հուրդը կատարելաւ համախմբելով է վե-րաբերում Թիֆլիսում պալիտեխնիկոսին հիմնելու մտքին և որոշել է քաղաքային վարչութեամբ յանձնարարել քննելու այն խնդիրը, թէ դրամական ինչքան նպաստ կարող է տալ ստաւրապոլ քաղաքը Թիֆ-լիսի պոլիտեխնիկոսին։ Այս նպատակը կրնայ միայն այդ քաղաքը 1899-ի նախա-հաշուով։

Չուտով լսածու է ստանալու Պետեր-բուրգում Կովկասեան առևտրական-ար-դիւնաբերական ընկերութեան խնդիրը։ Բանը բաժանմունքներ կուսնայ Մոս-կուայում, Նիժնի-Նովոգորոդում և Թիֆ-լիսում։

Արդարագրութեան միմիկոսութիւնը վերջնականապէս մշակել է Անդրկովկա-

սեան դատական քննիչներին ճանապար-հածալքի համար տրուող գումարներն աւելացնելու խնդիրը, որն և շուտով կա-ռաջարկուի պետական խորհրդի քննու-թեան։

Փրանսական յայտնի աստղագէտ Կա-միլ Ֆլամարիօնը, այս տարի Ռուսիա գալով, կրկնապէս աստղագիտական բոլոր օրերիվառարկաները և մանաւանդ Արաս-թիւմանի լեռնային օրհնակաւորումը։

Երկրագործութեան և պետական կա-րաւանների միմիկոսութեան մէջ անդ-լիացի դրամատէրերից նորից մի քանի խնդրագրեր են նախադրուել, որոնցով նրանք թոյլատրութիւն են խնդրում Կովկասում նաւթային արդիւնաբերութեամբ պարա-պելու։ Այդ առթիւ միմիկոսութիւնը ներկայումս տեղեկութիւններ է հաւա-քում Կովկասում։ Մի բան անկասկած է, այն, որ մեր երկրի նաւթային արդիւ-նաբերութեան գործը կամաց-կամաց անցնում է օտարերկրացիների ձեռքը։

Դորպատի համալսարանի հինգ հոգի վրացի ուսանողներ այնտեղի վրաց երե-կոյի ժամանակ պատահած յայտնի մի-ջադէպի առթիւ մի նամակ են ուղղել «Նով. Օր.» լրագրին, որի մէջ իրենց ըն-կերոջ Գեորգի Վախուշիւի վարմունքը «քառմե-կի» են անուանում, ինչպէս և «քառմեկի» են անուանում այդ երեկոյի մի պատահած ուրիշ դէպքեր էլ, որոնց հերոսները հաւա-գիտացել են երեկոյի կարգադրիչները։ Նամակի վերջում վրացի-ուսանողները հարկաւոր են համարում յայտարարել, որ իրենք ոչ մի մասնակցութիւն չեն ունե-ցել այդ երեկոյի սարքերու գործում։ Այդ ուսանողներն են՝ Գեորգի Գեղեշուի, Գեորգ Մեծաբարձուի, Գրիգորի Մա-խարաձէ, Գրիգորի Կարաձէ, Իլիա Զաշի։

Թիֆլիսի արքունական թատրոնում այս մեծ պատի օպերաների ներկայացմանը սկզբումը ժողովուրդը քիչ էր յաճախում, բայց գնալով թատրոնը լցում է. խա-լական լուսմը, որ լաւ է կազմակեր-պուած, գրաւում է մուգիկ և երգ սիրող հասարակութեան։ Խաղացի երգչուհիներ

ը և երգիչները հասարակութեան սիրե-լի են դարձել։

Այս տարի, մարտի 9-ին, Թիֆլիսի պարսիկները սովորական հանդէսով մո-նեցին իրենց նովորուգ բայրամը։ Բազ-մաթիւ պարսիկներ էին հաւաքուած ի-րենց ընդհանուր-հիւպատոսի բնակարա-նի առաջ երաժշտական խմբով։ Հիւպա-տոսը դուրս եկաւ. ամբողջ շնորհասրեց նրան ցնծալին աղաղակներով և երա-ժշտական խմբի նուագածութեամբ։ Հիւ-պատոսը մի կարճ ճառով շնորհակալու-թիւն յայտնեց։

Բազուի ոստիկանապետ իշխ. Վոլկոն-սկին և Ն. Չ. Ս. Թադիկը, տեղական թերթի անդամ, քիչ էր մնում, որ այս օրերս չարամիտ խաղախութեան զոհ գնան։ Գիշերուայ ժամը 2-ին, երբ իշխ. Վոլկոնսկին շրջում էր քաղաքը, մի ինչ-որ թուրք կանգնեցրեց նրա կառքը և Թադիկի կողմից մի ծրար յանձնեց։ Տուն հասնելով, ոստիկանապետը բաց արեց ծրարը և դարձեալ ահաւ, որ մէջը 300 ռ. կայ։ Հետեւալ օրը հետախույզայն մասին հարցմունք եղաւ Թադիկին, որն և պատասխանեց, թէ այդ փողերն ինքն ուղարկել է իշխ. Վոլկոնսկու խնդ-րանքով։ Բանից հերկաց, որ նրա մօտ գնացել էր մի անյայտ մարդ, որ իրեն անուանել էր զինուորական ժողովարանի շուէյցար, և յանձնել էր մի նամակ, որի մէջ իշխ. Վոլկոնսկին խնդրում էր 300 ռ. փող տալ իրեն մինչև հետեւալ առա-ւում։ Մի քիչ դարձեալ «Նով. Օր.» Թադիկը չէր վստահում փողը «շուէյցարի» ձեռ-քով ուղարկել և ուղարկեց իւր մարդու ձեռքով։ Սակայն ճանապարհին «շուէյ-ցարը» խոհեմութիւն համարեց փախչել, և Թադիկի ծառան անձամբ տուեց ծը-բարը իշխ. Վոլկոնսկին, հանդիպելով նրան փողոցում, կառքի մէջ։ Այսպիսով այս խաբամանի խաղախութիւնը չի աջո-ղուել միմիկոս պատահականութեան շնոր-հիւ։

Մարտի 7-ին, Թիֆլիսի Մաղաթեան փողոցում Մարիա Կիսիկա աղաւթուով մի ռուս կնոջ դարչնաբանուհի մտաւ մի ռուս դուռացի ֆէօդոր Լազարովի և դա-

րեջուր պահանջեց։ Գարեջուրը տուեց այնտեղ ծառայող մի ռուս աղջիկ—նա. դեժդա Գաբրիէլնա։ Ֆէօդորը մի քանի բաժակ գարեջուր խմելուց յետոյ գրպա-նից հանեց մի ատրճանակ և արձակեց նաղեժդայի վրայ։ Գնդակը դիպաւ նա. դեժդայի գլխին և նա արեւնաթափա-լայր ընկաւ։ Ատրճանակի ձայնի վրա ներս վազեց գարեջուրատան տէր Մարիա Կիսիկան։ Լեզուովնը նրա վրայ ատր-ճանակ արձակեց և տեղն ու տեղը սպա-նեց։ Ներս թափուող ոստիկաններն ու մարդիկ կարողացան բռնել ռմբադրոյին։ Մարիայի դիակն տարան անդամահատա-կան թատրոն, իսկ վիրաւորուած նա-ղեժդային—հիւանդանոց։ Նրա դրութիւնը վատագուր է։ Ոճրագործ ֆէօդորը բացաւրեց, թէ նաղեժդայի վրայ ատր-ճանակ պարպեց նրա համար, որ նա խօսք էր տուել իւր հետ ամուսնանալու, բայց յետոյ յետ էր կանգնել իւր խօսքից, իսկ Մարիային սպանեց գրպանով գրգռուած դրութեան մէջ։

1887 թուի 25 և 10 բուրլանց թերթ թաղաքային փողոցում համար նշանա-կուած վերջին ժամանակամիջոցը լրա-նում է 1899 թ. գեղեցիկների 31-ին։

ՄԵՆՉ ԳՐՈՒՄ ԵՆ

ԵՐԵՎԱՆԻՑ. Փետրուարի 22-ին, Երե-ւանի ռուսաց եկեղեցում պատարագի յետոյ հոգեհանգիստ կատարուեց վրա-տանի վերջին թաղաւոր Հերակլ Բ-ի մա-հուան 100 ամեակի առթիւ. պատա-րագի երգեցողութիւնը կատարում էր վրաց և սլաւոնական լեզուներով, իսկ հոգեհանգիստը կատարուեց վրաց լե-զուով։ Հոգեհանգիստն ներկայ էին փոխ-նահանգապետ իշխան Նովոպոլսկի և ալ քաղաքային և զինուորական բարձր աստիճան անձինք, վրացի, ռուս և հայեր։ Հոգեհանգիստն առթիւ հայր Դանիել մի գեղեցիկ գործարանական խօսք մի ճառ խօսեց նաեւ հայր Թեառաձէ, որը ներկայացրեց ժողովրդին իրենց թագա-ւորի կենսագրութիւնը և բացաւրեց թէ ինչպէս այդ թագաւորը ռուսաց հապ-տակութիւն ընդունելուց յետոյ, ոչ թէ միայն Կովկասի քրիստոնեայ բնակիչները

նրա բերել եւ Արեւի հետ թայ անըմ,

—Հա, ինչ ա որ։

—Ի՜հ, քու որդին աղբի, նա որտեղ Արեւը որտեղ։ Գործ ա, Մակին աղբա-նի, դովաթով Արեւից անց ա, ամա նրա տղամարդութիւնը, նրա աղաւթութիւնն ու իրիկութիւնը շուտի։ Մէկ էլ էս որ, Մարիկ աղբ, աղէն խու դովաթով չի տղայ, աղէն անըմով, տղամարդութեանով ա աղայ։ Ընչաւ ա պէտք դովաթով, փո-ղը, երբ աղէն, չաչ ու փէնջ ա. փառք Աստու, աչքերնիս դաբին են Էրիւսն էլ, թող էս կիսնիւրն ասեն. ա կանալը, հոգով ասեցէք, էն երկուտիցը սրն ա արժանի նախաւին։ Նրանցից սրն ա գեղի, գեղականի հրճար մարդ աղայ։

—Արեւը մարդ ա. էն նամարդի թայնն ա,—կանալը միաձայն Արեւի բարբի վե-կայեցին և Մակին Արեւի պատկերութիւնը թուրքով լուցրին Մարիկ աղբին։

Այդ լուրը կանալը ըստ իրենցից կա-նալիք ընտրութեան տարածեցին և, մի շարքի շանցած, աղբին թմբուկ թակե-լու շայի ստա էր հանել դիւղում։ Ամենը խօսում էին Մակին ու Արեւի արժանա-ւորութեան մասին։ Միմիկոսը հաւա-տացած էին, որ Էրիւսնաւ Արեւին թե-ղած Մակինի աղջիկ չէն տալու, բայց այնուամենայնիւ հարկաւոր մարդիկ էին մէջ պցում, որ մի բան անեն...

Ո՛չ Զահնիգիւր աղբը, ոչ նրա ամու-սին Զահնի կամ Զաքարը և ոչ որ Էր-իւսնաց Զահնից Մակին դովաթով գին էլին տալի. նրանք տղայ էին լինուում։

(Գրաւորուածուի)

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱԶ. ՃՈՐՈՂՈՒԹԵԱՆ.

ազատուցելն թշնամիներէ հալածանքն-
րից, այլ և Փոքր Ասիայի քրիստոնէ-
ութիւնը:

ԳՆԵԶԱԿԻՑ.—Գանձակեցոյ խօսակցու-
թեան առարկան հետեւեալ ցաւալի գէ-
ղքն է, որ տեղի ունեցաւ այսօր, մար-
տի 6-ին, ցերեկուայ ժամը 11-ին: Մի-
քանի ամիս առաջ Համբարձում Ներսի-
սեանը «Նազիժդա» ընկերութեան գոր-
ծակալին յայտնում է, թէ Մոսկուայից
ապրանք է ստանալու նոյն ընկերութեան
գրասենեակի միջոցաւ, և թէ և չուզում
է գրուած ստացադրում, բայց միևնոյն
արկղում կան նաև ապրանքանի փա-
նդանքներ: Հէնց այդ միջոցում պ. Յ.
Ներսեսեանը գործակալին պարտ է լի-
նում 22 ր., որը դրանում է վճարել:
Գործակալը տեսնելով, որ Ներսիսեան
ընկերութիւնից այդ փողը չէ ստանա-
լու, հետեւեալ խորհրդով միջոցիւ է դի-
մում: Երբ ստանում է յիշեալ ապրանքը,
բանում է արկղը և դուրս հանում փա-
նդանքներ: Ապրանքը ստանալու օրը
ներկայանում է գործակալին Ներսիսե-
անի ընկեր Ի. Սահակեանը: Վերջինս տե-
նելով որ արկղը բաց է չի ուզում ստա-
նալ, բայց միևնոյն ժամանակ երկու
է կրում այդ մասին գանգառութիւն իշխա-
նութեանը, որովհետև Գանձակում խը-
տալ արգելուած է այդպիսի ապրանքնե-
րի վաճառումը:

Գործակալը կարծում է, թէ բողոքն
իրեն ժողովում է, նա ուղղակի իւր գը-
ծակաւոր Ս. Սիմոնեանի միջոցով յայտ-
նում է Սահակեանին և Ներսիսեանին,
որ 22 բուրլու փոխառելն իր 50 բուր-
լի ամիս, յետոյ դան հանած ապրանք-
ները ստանան: Ապրանքի տէրքն ուրիշ
հաւաք չունենալով բողոքում են «Նազիժ-
դա» ընկերութեան գործերը վերադա-
դու համար եկած պ. Մեխակիսին: Վեր-
ջինս այս մասին բացատրութիւն է պա-
հանում գործակալը Արդարեանից, բայց
սա աշխատում է պատասխանատուութի-
ւնը ձգել ապրանքը երկարատեւ օտա-
ցող գործակալաւոր Սիմոնեանի վրայ:
Գործակալաւոր նախ կարծում է, թէ ի-
րեն համար ոչ մի վնաս չի լինիլ, այդ
պատճառով վաղանիքը ծածկում է. բայց
կար վերադադուողը սպաւնում է նրան
դուրս անել պաշտօնից, այդ ժամանակ
նա կանչում է ապրանքաւոր Սահակեան
Իվանին, և երկուսը միասին սպաւնու-
ցանում են գործակալին արած դեղ-
ծումը:

Այդ ժամանակ Արդարեանը դրանց
թողնում է գրասենեակում, ինքը մըտ-
նում հարեան սենեակը, կնոջից ու մօ-
րից անկատարի կերպով վերցնում է
ատրճանակն ու ձեռքի մէջ մէջքին բը-
նած վերադադնում գրասենեակը: Գոր-
ծակալաւոր Սիմոնեանը նկատելով առ-
ճանակը դիմում է նրան, բայց այդ բա-
նակին գործակալն ատրճանակն ուղղում
է Սիմոնեանի վրայ. վերջինս լուսեպալե-
բունում է Արդարեանի ձեռքից, բայց սա
առանց ուշադրութեան առնելու արձա-
կում է. ապրանքակը առաջին անգամ Սի-
մոնեանի, երկրորդ անգամ վերադադ-
ող Սահակիսի և երրորդ անգամ Իվան
Սահակեանի վրայ: Բարեբաղդաբար զըն-
դանիւրից ոչ մէկը ոչ ոքի չէ դիպչում,
չորհնալ գործակալաւոր Սիմոնեանի, որ
ամբողջ ժամանակը Արդարեանի ձեռքից
բռնած աշխատելիս է լինում ատրճա-
նակը ձեռքից խլել: Երբ ատրճանակը
արձակում է Մեխակիսի վրայ, սա ընկ-
նում է սեղանի տակը, և գնդակն անց-
նում է վրայով: Արդարեանը երկի կար-
ծելով թէ կպաւ գնդակը, և ատրճանա-
կին ուղղում է իւր վրայ անձնադատու-
թեան համար, բայց այդ ժամանակ Սի-
մոնեանին յաջողում է ատրճանակը ձեռ-
քից խլել: «Նազիժդա» ընկ. գրասենեա-
կը թէ և ուղղակի օտակաւորապէս դիմա-
ցն է, սակայն ամբողջ ժամանակ օտա-
կաւորութեան ոչ մի պաշտօնեայ չէր և-
րեւում, չհայած, որ, ինչպէս պատմում
են, Մեխակիսը ամբողջ ժամանակ ըզու-

լիս է եղել քաղաքապետին: Մի քա-
նի բողոք անցնելուց յետոյ հաւաքում են
օտակաւորապէս և ուրիշ պաշտօնական
անձինք. Արդարեանին բանտարկում են
օտակաւորութեան կից սենեակում, իսկ
Սիմոնեանին թողնել տրուում դուրս գա-
լու օտակաւորանից մինչև գործը քննե-
լու: Ըստ երևոյթի գործակալը Արդա-
րեանը օտակաւորապէս յայտնած է լի-
նում, որ Սահակեան և ընկ. արգելուած
ապրանքներ է պահում խանութում, այդ
պատճառով օտակաւորական խումբը դի-
մեց դրանց խանութը, պահեստը կնքեց,
խուզարկութիւն անելու համար. խու-
զարկութեան են ներթափել նաև գրանց
անկրք: Այսօր մինչև երեկոյ դրանց խա-
նութը փակ պահեցին:

Այժմ գառնալը հասարակաց կարծի-
քին. հասարակութիւնն անպայման դա-
տապարտում է պ. Համբ. Սահակեանին,
որ 22 բուրլու համար առիթ է տուել
այդպիսի խայտառակութեան. դատա-
պարտում են նաև գործակալին, որ այդ-
պիսի միջոցներով ուղեցել է մարդկան-
ցից փող կորուցնել գործելով յայտնի գեղ-
ծում. այդ բաւական չէ, աշխատում է
պատասխանատուութիւնը ձգել գործա-
կաւոր Սիմոնեանի վրայ, որը այս դէպ-
քում լոկ անմեղ մեղաւոր է հանդիսա-
նում: Այս մասին խտրել քննութիւն է
սկսուել. պ. Մեխակիսի առաջարկու-
թեամբ կնքել տուեցին ընկերութեան
բուրլո ապրանքները և գործերը:

ԱՅՆԱՅՆԱՅՆԱՅՆ.—Փետր. 20-ին կայա-
ցաւ Հ. Բ. Ընկ. տեղական բաժնի ընդ-
հանուր ժողովը մասնակցութեամբ 20
անդամներէ: Ժողովի հերթական հար-
ցերն էին՝ քննել և հաստատել վարչու-
թեան անցեալ 1897 թուի և և մեկ
հաշիւները և լուր վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները: Եւ յետոյ վը-
նուելու էր կըր. Արաքէանցիների ըն-
կերութեան տարիք պարտքը (450 ր.):
Նախագահը նախ կարդաց անցեալ
1897 թ. և և մեկ հաշիւը և ապա վի-
րադատող յանձնաժողովի գեղեցիկները,
որից երեքեւս, որ ընկերութիւնը 1897
թ. ընթացքում ունեցել է 71 անգամակ-
ցական վճարներէ, գանազան նուէր-
ներէ, ներկայացումներէ, գրադարան-
ընթացքարանի եկամուտներէ, լրեցվիւնե-
րի վաճառումից և այլն ընդամենը 1758
բուր. 57 կ., իսկ ծախք եղել է 1717 ր.
90 կոպ., ուրեմն մնում է առ 1-ն յու-
նուարի 1898 թ. ընդամենը 30 ր. 67 կ.,
որը նշանակուած է գանազան պիտույ-
քներ հոգալու: Բացի այս գումարից, ըն-
կերութիւնը ունի նաև յատուկ գումար
1450 ր. տոկոսներով թողնելով և 275 ր.
թողնելով առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կենդանական խոր-
հրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան երկու ընկերութեան կեն-
դանական խորհրդի գրամարկուում: Վերադադող յանձ-
նաժողովի գեղեցիկները կարդալով երե-
ւեցաւ, որ զեղծումներ անմեղն չկան:
Սրա մասին շատեր կողմից կատակներ
յայտնուեցան, բայց ժողովի հերթական
հարց չլինելով, ժողովը որոշեց դրա
մասին առանձին ժողով նշանակի: Ցկոյ
առաջարկուեցան ե

քի և Դրան տուած խոստման համաձայն պաշտօնից արձակուած են Կոմսանով քաղաքի կայմակամն ու տեղական ստիկանակապետը: Ինչ վերաբերում է բուլղարներին տանջանքներին, ենթադրու էր միևնույն անձինքն, սպասու էն ամբողջ գործի քննութեան վերջնալուծ: Մական չընայելով այդ միջիթարական լուրերին, այնուամենայնիւ լրագրները չեն հաւատում, որ թուրք կառավարութեան ձեռք առած միջոցներն իրապէս բարեկամն թրքահայտակալ սրտեաններին վիճակը: Նայելով հաւակաւ կըլինէր զուրանի վարդապետութեանն ու ոգուն և երկրորդ մի թուրք պաշտօնեայի տեղ ուրիշ թուրք պաշտօնեայ չի կարող զրաւական լինել լաւագոյն ապագայի: Բացի զըսանից, Մականդանայից չեն դադարում լուրեր հասնել թրքական նորագոյն գաղաւթութեանց մասին, այդ լուրը, որոնք լոյս տեսան «Դրաս Մակեդոնակի» և «Նարոդ. Պրաս» լրագրներում, ցարդ մնացել են առանց հերքուելու:

ԿՐԵՏԷ. — Բերլինի պաշտօնական լրագրները հաղորդում են, որ Կրետէի խըն, զբի վերաբերմամբ պետութիւններն ի նկատի ունին որոշելու հետեւեալը. կըզու խաղաղեցման գործը կըլանձնուի Յունաստանի հովանաւորներին — Անգլիային, Ռուսիային և Ֆրանսիային: Այդ պետութիւնները պէտք է ճարն խաղաղեցման համար անհրաժեշտ գումարները, որոնք այդ խնդրում չհաղորդուած են կողմնակի կերպով միմիայն ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման տեսակէտից, իրենք էլ ստիպուած լինին դրամական գոհութիւններ անել:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. — Այս օրերս հեռագիրը հաղորդեց, որ Բոմբէյում անկարգութիւններ են ծագել այն պատճառով, որ առողջապահական յանձնաժողովի անդամները կամենում էին Ռիպոն փողոցում մտնել մի տուն, ուր, ինչպէս իմացել էին, ժամտախտով հիւանդ մի կին է եղել: Ժամտախտով «դէմ ձեռք առնուող միջոցների պատճառով տեղական ժողովրդի մէջ, ինչպէս յայտնի է, վաղուց դժգոհութիւն կար և բաւական էր մի կայծ, որ այդ դժգոհութեանը բռնկէր: Այդ կայծն եղաւ յիշեալ հիւանդ կնոջ ընտանիքի ընդդիմութիւնը, որով թոյլ չտուեց, որ առողջապահները ներս մտնեն: Զեռաց մեծ ամբոխ հաւաքուեց: Ոստիկաններ կանչուեցին, բայց զըրգուած ամբոխն ուժեղ էր և յարձակում գործեց մի պաշտօնիայի վրայ, որը յորդուած էր ցրուել: Այդ պաշտօնիային սկսեցին ծեծել, և ոստիկանութեանը հրամայուեց հրապէս պարպել: Զորս մահմադական սպանուեցին, մի քանիսն էլ վէրքեր ստացան: Այդ բանը միայն աւելի ևս զրգուեց ամբոխին: Մահմադականների հետ միացած հնդկացիները, և նրանց ձեռքն ընկած քրիստոնիաներից ոչ մէկն անմիտ չարժաւ կանչուեց տեղական զօրքը, իսկ յետոյ զօրքեր կանչուեցին նաև Պունայից: Զէնքի կանչուեցին այլ և կամաւոր զինուորներ, և քաղաքը պատերազմական բանակի դիրք ստացաւ: Եւրոպայիներից շատերը սպանուեցին, շատերը վտանգաւոր վէրքեր ստացան: Քաղաքի մի քանի տեղերում ժամաւարների հիւանդանոցները քարուքանդ արին և այրեցին: Եւրոպացի հիւանդապահ կանայք հալիւ կարողացան ազատուել վրտանգից: Զօրքերի պահպանութեամբ նըրանց անվտանգ տեղեր արան: Բժիշկ Ջիլպալը ծանր վէրք ստացաւ ամբոխից: «Daily News»-ի Բոմբէյի թղթակցի ասելով, շատ տարիներ է, որ այսպիսի ծանր անկարգութիւններ չեն պատահել:

Այդ անկարգութիւնները վերագրում են աղբեղի մահմադականների դատաւարութեան: Եւրոպայիների դէմ ապստամբութիւնն ալտը է պայթել մի օր ուշ և մտադրութիւն կար սպանելու փորցում պատահած ամեն մի քրիստոնիայի:

ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

ԿՈՒՐՍԿ, 9 մարտի. — Մարտի 8-ին, գիշերուայ ժամը 1-ին Զնամենսկի վանքում պայթեց մի հրանիւթ, որ մի անյայտ մարդ գրել էր Զնամենսկի Ս. Աստուածածնայ հրաշարագործ պատկերի տաղարարի տակ: Քարուքանդ են եղած տաղարարը, չուգունէ աստիճանը, աշտանակը, ջարդուած են լուսամուտների և դռների ապակիները: Վնասուած է պատը, որը ճեղքուել է: Հրանիւթի մնացորդները կարելի է ենթադրել, որ նա ժամացոյցի միջանիւղ է ունեցել: Աստուած և Աստուածածինը սուրբ պատկերն անվնաս են պահել: Տաճարը ամբողջ ժամանակ լիքն է աղօթողներով:

ԲՆԼԳՐԱԴ. — Սէքսանդր թագաւորը հիւանդացել է ծաղիկով, որ թիթի և բընաւորութիւն ունի:

ԹԵՐ ԵՒ ԴԵՍ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մեծարգոյ Խմբագիր.

«Նոր. Դար»-ի 34 համարում Արճէլից և Զուլաէլից տուած լուրերի մէջ պ. լրատուն չգիտեմ ինչից զրգուած վրատուել է ինձ, ուստի յատուկ խնդրում եմ յանուն ճշմարտութեան լրագրող մի անկախուած տեղ չնորհէր այս երկաղղին:

Պարոն լրատուն գրել է թէ՛ «Արճէլ»-ում կարմրուկից կոտորուող երեխանցը թաղող չկայ, քահանան գիւղը երկպառակութիւն է ձգել և հրաժարում է մեւնըներին թողել: Այդպիսի իրողութիւններէք տեղի չի ունեցել Արճէլում և ոչ մի երեխայ անթաղ չի մնացել: Վերոյիշեալ լուրը տուած է թշնամարար և նպատակով. ինչպէս շատերը, այնպէս էլ ես դերծ չեմ թշնամիներից, որոնցից մէկն անշուշտ այդ ճանապարհով է ուղեցել արատաւուել անունս:

Լրատու պարսնը թող փաստերով հաստատի իւր գրածը ու գրածի տակն էլ գին իւր ստորագրութիւնը և ոչ թէ թաղուել և թաղնուած տեղից քարեր չարի մեղ վրայ:

Իսահակ քահ. Միսկարան.

Արճէլ, 1 մարտի:

«ՆՈՐ.ԴԱՐ»-Ի ՊՏԱՍՄԱՆՆԵՐ ԹԱՆՐԴԻ, պ. 8. թ. 10-ին. — Այն հանգամանքը, որ ձեր նամակներին չենք պատասխանել, համաձայնութեան նշան պիտի համարէք: Զեր խնդրը մենք յարգում ենք:

Յամբագիր-հրատարակիչ՝

ՍՊԱՆՆԱՐԱՐ ՍՊԱՆՆԱՐԱՐԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԿԱՆԱՅ ՀԻՄԱՆԴԱՆՈՅ

ԵՆԴԱՐԱՐԱՐԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆԻՔՈՎ (Սոլովյով, Սաղաթայա փողոց, № 64)

(սեպտեմբերի տուն)

Հեռախոս № 230

Երթեմէ հիւանդների ընդհանուր ընդունութիւնն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ժամը 2—4 յիւրեղը: Վճարը հիւանդների կարգու-թեան համեմատ, մասնաւոր ընդունելութիւն՝ ամենայն օր՝ ժամը 8—10 առաւօտեան—վճարը 2 ռ.: Գիշերօթիկ հիւանդներ և ծննդաբեր կանայք ընդունու-ում են գիշերուայ և օրուայ ամեն ժա-մանակ, բայց այդ մասին առաջուց տե-ղեկութիւն պիտի տրուի: Վճարը որոշ-ւում է ըստ դատաւարների: Զոնկորները ձրեն են: Գին և կոլզիայի բաժան-մունք ընդունողները վճարում են 1 ռ. 50 կ. մինչև 8 ռ. մի օրուգիշերուայ համար: Ծննդաբերական բաժան-

մունքը մասնորհները—1 ռ. մինչև 5 ռ. մի օրուգիշերուայ համար: Երկուշաբթի արդատիւր 10 ռ. մինչև 50 ռ.: Անգա-մահատու թիւնը ըստ համաձայնու-թեան: Երթեմէ բոլոր հիւանդները դե-ղեր և նիւթեր տառնում են ընդունելու-թեան ժամանակ ձրի: Զոնկորների հա-մար 1-ական մահճակալ է դրուած իւրա-քանչիւր բաժանմունքում, ուր տեղաւոր-ւում են նրանք տեսչի և նրա պ. պ. ընկերների տաշարութեամբ ձրի: Հիւանդանոցի տէր և տեսուչ Մ. ՄԿՐՏՅԵԱՆ.

ԱՆԴՐԱՎՈՐԱՆՆԵՐ ԵՐԿՐՈՒՄԻ

Մարդատար գնացքը № 1 (ուղղակի. Բագուից Թիֆլիս մեկնում է առաւ. 8 ժ. 30 ռ., մեկնում է Թիֆլիսից Բագու՝ առ. 9 ժ. 15 ռ., հասնում է Բագու 8 ժ. 28 ռ.

Մարդատար գնացքը № 3 (որ փոխ-ւում է Թիֆլիսում) Բագուից Թիֆլիս մեկնում է գիշ. 12 ժ. 6 ռ., հասնում է Թիֆլիս եր. 7 ժ. 10 ռ., մեկնում է Թիֆլիսից Բագու՝ եր. 7 ժ. 55 ռ. հասնում է Բագու առ. 8 ժ. 28 ռ.:

Մարդատար գնացքը № 2 (ուղղակի) Բագուից Թիֆլիս մեկնում է առ. 8 ժ. 15 ռ., հասնում է Թիֆլիս եր. 8 ժ. 34 ռ. մեկնում է Թիֆլիսից Բագու առ. 11 ժ., հասնում է Բագու առ. 6 ժ.:

№ 7 գնացքը Թիֆլիսից Միխայ-լով մեկնում է օրուայ 3 ժ., հասնում է Միխայլով եր. 6 ժ. 32 ռ.

№ 8 գնացքը Միխայլովից Թիֆ-լիս մեկնում է գիշ. 3 ժ. 45 ռ., հա-նում է Թիֆլիս առ. 7 ժ. 30 ռ.

ՌԱԶՄԱՎՈՐԱԿԱՆ ԺԱՆԱՊՐԱՅ

1897 թ. նոյեմ. 1-ից մինչև 1898 թ. մայիսի 1 Թիֆլիսից հինգ տեղ ունեցող կառ-քը մեկնում է առ. 8 ժ., գիշերում է Մէթում և հասնում է Վրացիկաւաղ միւս օրը եր. 7 ժ.: Վեց տեղ ունեցող կառքը (առանց գիշերելու) մեկնում է օրուայ 3 ժ. և հասնում է Վրացիկաւաղ միւս օրը, եր. 5 ժ. 35 ռ. Վրացիկաւաղից հինգ տեղ ունե-ցող կառքը մեկնում է առ. 8 ժ. գիշե-րում է Դուրաւուրում և հասնում է Թիֆ-լիս միւս օրը 8 ժ. 15 ռ.: Վեց տեղ ունեցող կառքը (առանց գիշերելու) մեկնում է եր. 7 ժ. և հասնում է Թիֆ-լիս միւս օրը եր. 8 ժ. 30 ռ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
„ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԿՐՈՆԻ“
առաջին գրքիցը պետական պատ-րաստական գտարանների համար:
Դիւնն է 20 կոպ.
Վաճառում է կեղծանման գրքով-ճառանոցում և աշխատակիցի մօտ:
Ե.ԶԵՆԻԿ ՔԱՅ. ԵՐԶԵՆԵՅ:

(902)

4—1

„Грѣхи Молодости“
ПОУЧИТЕЛЬНОЕ СЛОВО КО ВСЕМЪ, РАЗ-СТРОИВШИМЪ СВОЮ НЕВЪНУЮ СИСТЕ-МУ ОНАИЗМОМЪ И РАСПУТСТВОМЪ.
Соч. Д-ра ЛОРЕНЦЪ.
Русское издание Д-ра Б.-а. пѣна 1 руб.
Эта полезная книга содержитъ множество совѣтовъ, какъ избавиться страданіямъ отъ вредныхъ по-слѣдствій вѣселоженнаго порока и восстано-вить разстроеныя силы и здоровье. Книга эта раз-рѣшена Моск. Цензурнымъ Комитетомъ.
Складъ изданія только у ОТТО АСПЕР-ГЕРА ВЪ ЛЕЙПЦИГѢ (Саксонія). Извѣстныя ва почтой. пересылку не платятъ.

(M) 97570

20—19

ՖԱՐՐԱՐԻ

„ՅԵՍՈՒՍԻ ԺԵՐՏՈՒՄ ԿԵՆՏՐԻ“

խորագրով աշխատութեան հա-յերէն թարգմանութիւնը չու-տով մամուլին կը յանձնուի: Կանխիկ բաժանորդակիւն է 200 րկի, տարագրուելուց յե-տոյ գիրքը կարժենայ 3 ռ.:

Հասցէն՝ Тифлисъ, Авчалъская № 13.

ԳԱՐՐԻԷԼ ՔԱՅ. ՏԵՐ-ԴԱՐԻԷԼԵԱՆ (894) 3—3

Լոյս տեսաւ
Ե. ԹՈՓՉԵԱՆԻ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՆՑԵԱԼԻՑ

պատմ. տեսութ.

Գիշ. է 20 ԿՈՊ.

Գիմի՝ Петербургъ, Васильев. Остр. 6 л. д. 17 кв. 6 Е. Топчяну.

3—2

ԱՆՀՐԱԺԵՂՏ Է ԱՄԵՆ ՄԱՐԴՈՒ ՀԱՄԱՐ

3 ՐՈՒՐԻԼ 50 ԿՈՊԵԿԵՆՏ

սե պողոտայի գեղեցիկ ժամացոյցներ. լարում են առանց բանալիի. բանում են խիտ ճիւղ: Մեխանիզմը պաշտպանողա-կան ապակու տակ է: Տրում է տղա-գրում և քաշաւորութիւն: 1 րուրի կանխով՝ ճար ստանալու պէս խիտն ուղարկում է

СКЛАДЪ ЧАСОВЪ І ХЕЙФЕЦЪ

Варшава, Налевки, № 13.

Նայելու ժամացոյցներ կանանց համար, թանկ են մի րուրով:

Մեծ քանակութեամբ բաղաձայնակ ու-կույ ժամացոյցներ ամեն տեսակ գիշերի, սկսած 5 րուրուց մինչև 14 ռ.:

ՓԻՐՄԱՆ ԴՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ 1870 ԹՈՒՐԻՑ (M) 2616 3—1

Ա. Ի. ՊԵՏՐՈՎԻ

ՏՊԱՐԱՆԸ

(Թիֆլիս, Գոլովինսկի պրոսպեկտ, տուն № 12)

յայտարարում որ է, ստացուած են նոր բաղաձայնակ տառեր, զանազան սրբապատկերներ հարսանիքների, երե-կոյթների, հրաւիրաթղթերի, ճաշկերպիների, խորտկա-ցուցանիքի համար և այլն: Տպագրում է ամեն տեսակ բլանկներ և գրքեր արքունական և մասնաւոր հաստատու-թիւնների համար առեւտրական գրքեր, հաշիւներ, ծրար-ները մակագրութիւններ և այլն, այլ և հաշտարար գա-տարանների համար կոշտագրեր տեղական բոլոր լեզուե-րով, արձանագրութիւններ, անդորրագրերի մատաններ և այլն: Բրտիւրներ և գրքեր ուսանելի, հայերէն, վրացե-րէն և օտար լեզուներով: Բացի զըսանից տպարանում կան մեծ քանակութեամբ բաղաձայն տառեր աֆիշների, յայ-տարարութիւնների և ուրիշ ծանուցումների համար:

Ռուսերէն, հայերէն և վրացերէն այցեւորները սկսած 1 րուրուց 100 հատի համար գեղեցիկ թղթի վրայ: 10—10

ԶԵՐԱՄԻ ՍԵՐՄԵՐ

Ստացուած են Թիւրքիայի յայտնի ֆերմաներից մեծ քանակութեամբ չերտի ամենաբարձր սերմեր և ծախում են եղ. Սոլոմոնեանցիների մօտ Թիֆլիսում և Զուլի:

Պատուներն ուղղի՝ Тифлисъ, Николаевская площ. собственикъ домъ № 13 և Шушу контору Бр. Согомоновъхъ.

(891) 6—4

ՎԱՐ ՈՒ ԶԵՆԻ ՎԱՐԹՈՒՅԻ

Աւարտել եմ ճիւղ. Դեմոնստրակի կար ու ձեռի գարոցը ԱՏԵՍՏԱՏՈՎ, և ցանկանում եմ ունե-նալ աշակերտութիւններ: Ուսուցմա չըջանը արժէ միմիայն 15 ԲՈՒԼԻ: Հասցէն Զուլուրէթ, Վոլոդա-րեմոնայա փողոց. տուն Սարիկ կովի № 15 20—1

Ա. ԳԵՆԿԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊԱՏԱՀԱՎԱՆ ԻՐԵՐ

Москва, Пассаажъ Солодниковъ, մուքը նեղիկներ:

ԱՄԵՆ ԲԱՆ

դանազան կահ-կարասիք, բրնձ, նկարներ, դաշնամուրներ, հայկերէն, ժակոր և այլ ու այլ իրեր:

ԼԻՆԿԱՏԱՐ ԿԱՅԱՆՈՐԱՆԻՔ (M.) 10,167 10—3